

معاونت بازاریابی و عملیات گاز
امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران

خبرنامه تحولات بین المللی گاز

شماره ۴ - ۱۳۹۹/۰۳/۱۵

در این شماره:

• تحولات بازار تکمحموله

• اخبار

- اختلاف نظر ترامپ و مرکل بر سر Nord Stream 2
- پیش بینی IEA از افت شدید سرمایه گذاری در بخش انرژی
- پیشی گرفتن واردات ال ان جی ترکیه از واردات گاز خط لوله برای اولین بار
- افزایش رشد تولید گاز چین در ماه آوریل
- پروژه گاز پروم برای فرآوری و مایع سازی گاز طبیعی
- ساخت ترمینال ال ان جی در لانگو چین
- پیوستن بندر سوهار عمان به انجمن Sea/LNG
- دریافت مجوز ساخت خط لوله دریایی پروژه خط لوله بالتیک توسط Gas System
- تعلیق برنامه های عربستان در ورود به بازار ال ان جی
- توقف جریان گاز روسیه به اروپا از مسیر لهستان
- ادامه برنامه های عظیم توسعه ای گاز در قطر علی رغم اشباع بازار
- ارسال ال ان جی یامال روسیه از مسیر قطب شمال
- گزارش ویژه: تحولات بازار جهانی گاز در سال ۲۰۱۹
- قیمت های جهانی نفت خام

نفت برنت	شمال شرق آسیا* (JKM)	تی تی اف هلند*	هنری هاب - نایمکس	
۵/۴۹	~ ۳/۵	~ ۲-۳	۱/۷۹	مارس
۳/۲	۲/۴۸	۱/۸۷	۱/۹۵	آوریل

ارقام بر حسب دلار در هر میلیون بی تی یو می باشند.

* به علت عدم دسترسی به رقم دقیق میانگین قیمت های ماهانه که در نشریه پلاتس منتشر می گردد، حدود قیمت از برخی اخبار استخراج شده ست.

((اخبار مندرج از نشریات معتبر بین المللی استخراج گردیده است و الزاماً منعکس کننده نقطه نظرات این معاونت نمی باشد.))

تهران - میدان ونک - کوچه نگار - ساختمان مرکزی دوازدهم - پلاک ۲۲

معاونت بازاریابی و عملیات گاز

تلفن: ۸۸۶۶۱۳۰۸ فاکس: ۸۸۶۶۱۳۱۴

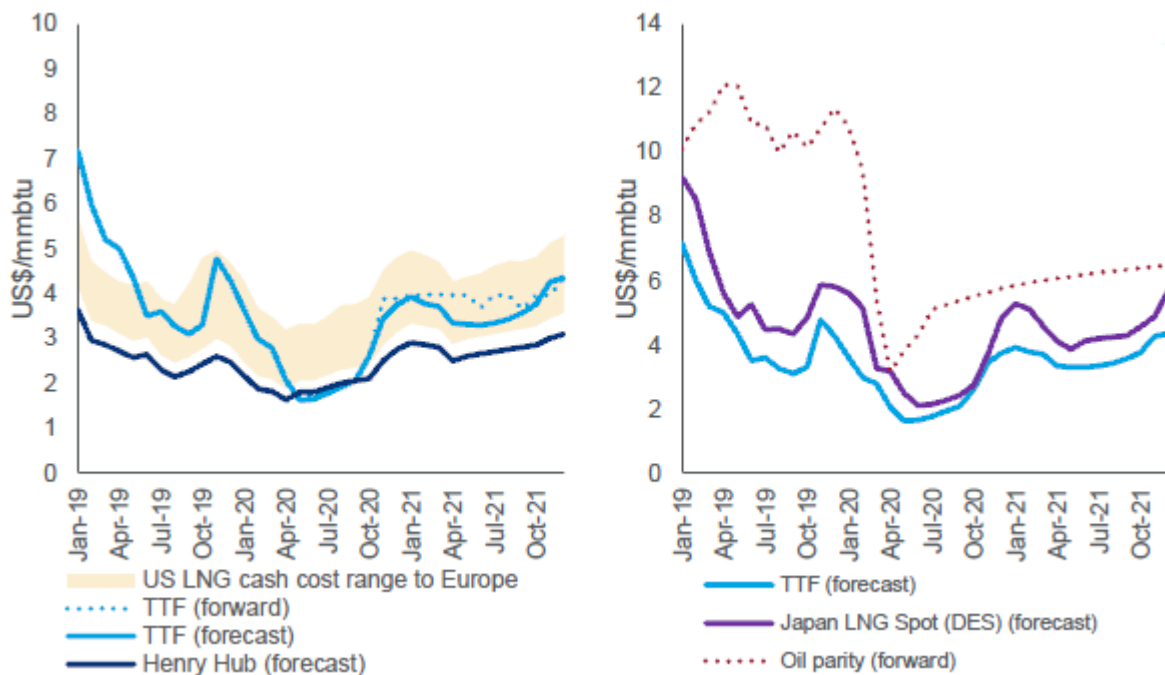

قیمت‌های تک‌محموله ال‌ان‌جی آسیا

طی ۱۵ ماه گذشته قیمت‌های تک‌محموله ال‌ان‌جی آسیا و شاخص قیمت TTF اروپا، هر دو حدود ۸۰ درصد کاهش یافته و قیمت هنری‌هاب نیز نصف شده است. مزاد عرضه ال‌ان‌جی در بازار به‌همراه زمستان نسبتاً گرم ۲۰۱۹-۲۰، پر شدن مخازن ذخیره‌سازی را به دنبال داشته و پس از آن نیز سقوط قیمت نفت و شیوع ویروس کرونا با دامن زدن به این مساله قیمت‌ها را در شرایط بسیار ناپایدار قرار داده و باعث کاهش رشد عرضه ال‌ان‌جی در همه مناطق شده است. این بحران، تقاضای کوتاه‌مدت را بیش از عرضه متاثر کرده و بنابر پیش‌بینی وودمکنزی افزایشی در قیمت‌ها رخ خواهد داد و چنانچه تقاضا اندکی پایین‌تر از حد انتظار باشد دامنه نوسان قیمت‌ها در آینده از پیش‌بینی قبل از بحران فعلی ملایم‌تر خواهد بود. اثر توقف در پروژه‌های جدید نیز ریسک مزاد عرضه را در نیمه دوم ۲۰۲۰ کمتر خواهد کرد و منحنی قیمت مسطح‌تر خواهد بود.

برطبق پیش‌بینی‌های انجام شده قیمت گاز در اروپا طی دو سال آینده کمتر از ۴ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو خواهد بود و احتمالاً پس از آن قیمت‌های تک‌محموله ال‌ان‌جی آسیا و شاخص قیمت TTF اروپا می‌تواند تا سه برابر قیمت‌های فعلی افزایش یابد و به ۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو یعنی نقطه سر به سر اکثر پروژه‌های جدید "greenfield" برسد.

چشم‌انداز کوتاه‌مدت شاخص قیمت گاز در آسیا، اروپا و آمریکا در مقابل قیمت نفت خام

منبع: Wood Mackenzie، ۲۶ می ۲۰۲۰

اختلاف نظر ترامپ و مرکل بر سر Nord Stream 2

براساس گزارش‌ها، دونالد ترامپ و آنگلا مرکل بر روی موضوع خطلوله گاز Nord Stream 2 با هم به مشکلاتی برخورد کرده‌اند. امتناع آنگلا مرکل صدراعظم آلمان از پذیرش دعوت حضوری دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، برای شرکت در اجلاس G7، که ابتدا برای ۱۲-۱۰ ژوئن برنامه‌ریزی شده بود و به دلیل بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ به تعویق افتاد، در میان موجی از اختلافات شدید رخ داده است. به گفته یک مقام ارشد آمریکا، در تماس‌های این هفته بین دونالد ترامپ و آنگلا مرکل، این دو درباره موضوعاتی از جمله ناتو، خطلوله گاز نورد استریم ۲ بین روسیه و آلمان و روابط با چین اختلاف نظرهای جدی داشته‌اند.

واشنگتن در دسامبر سال ۲۰۱۹ تحریم‌هایی بر این پروژه اعمال کرد و پیمانکار سوئیسی Allseas تقریباً بلافاصله ساخت خطلوله گاز را به حالت تعلیق درآورد. اما در فوریه ۲۰۲۰، کشتی لوله‌گذار "Akademik Cherskiy" پس از یک سفر طولانی از شرق دور در روسیه وارد دریای بالتیک شد و بناست تا خطلوله گاز Nord Stream 2 بین روسیه و آلمان را به پایان برساند. شرکای غربی با تهدید آمریکا از این پروژه کنار کشیده‌اند. اعضای کلیدی این پروژه، از جمله آلمان، تأکید می‌کنند که این سرمایه‌گذاری کاملاً اقتصادی است. برلین طبق سندی که در روز ۴ می ۲۰۲۰ توسط کابینه فدرال آلمان منتشر شد، اعلام کرد که قصد ندارد به هیچ یک از تحریم‌های آمریکا که برای این پروژه وضع شده است پاسخ دهد.

دیمیتری پسکوف سخنگوی کرملین در ۲۸ می و پس از سخنان سفیر ایالات متحده در آلمان در پی مصاحبه‌ای برای روزنامه آلمانی Handelsblatt که گفته بود کنگره ایالات متحده می‌تواند برای جلوگیری از بهره‌برداری از خطلوله، تحریم‌های جدید علیه این پروژه را تصویب کند گفت: روسیه هرگونه تحریم علیه پروژه Nord Stream 2 را به‌عنوان رقابت ناعادلانه و نقض قوانین بین‌المللی می‌داند و با تأکید بر اینکه برنامه‌های روسیه برای تکمیل این پروژه کاملاً در مسیر خود قرار دارد اضافه کرد: "نگرش ما به هرگونه تحریم مشخص است و این نگرش نه تنها تغییر نمی‌کند بلکه بسیار منفی است."

منبع: www.sputniknews.com، ۳۰ می ۲۰۲۰

پیش‌بینی IEA از افت شدید سرمایه‌گذاری در بخش انرژی

ویروس کووید-۱۹ بزرگ‌ترین افت سرمایه‌گذاری تاریخی جهان در بخش انرژی را به ارمغان آورد. این موضوع برآمده از گزارش آژانس بین‌المللی انرژی است که افت سرمایه‌گذاری در همه بخش‌های اصلی من جمله سوخت‌های فسیلی و تجدیدپذیرها را پیش‌بینی نموده است. در گزارش این آژانس به‌طور خاص اشاره شده است که سرمایه‌گذاری در بخش انرژی جهان نسبت به سال گذشته ۲۰ درصد یا حدود ۴۰۰ میلیارد دلار افت می‌نماید. پیش از این IEA در ابتدای سال ۲۰۲۰ روند رشد سرمایه‌گذاری در جهان را حدود ۲ درصد پیش‌بینی کرده بود که بیشترین رشد سالانه طی شش سال گذشته بود. در سال ۲۰۲۰، سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز جهان ۲۰ درصد و در بخش منابع غیرمتداول (Shale) ۵۰ درصد کاهش خواهد داشت. چنانچه میزان سرمایه‌گذاری جهان در بخش نفت در سطح سال ۲۰۲۰ ثابت باقی بماند، پیش‌بینی می‌شود که سطح عرضه نفت در سال ۲۰۲۵ تقریباً ۹ میلیون بشکه کاهش یابد. IEA این موضوع را زنگ خطری برای بازار نفت می‌داند چرا که اگر سطح تقاضا به سمت احجام پیش از بحران کووید-۱۹ حرکت نماید منجر به افزایش رقابت در بازار خواهد شد.

منبع: www.rigzone.com، ۲۹ می ۲۰۲۰

پیشی گرفتن واردات ال ان جی ترکیه از واردات گاز خطلوله برای اولین بار

در ماه مارس ۲۰۲۰ واردات گاز طبیعی مایع به ترکیه (ال ان جی) برای اولین بار از واردات گاز خطلوله پیشی گرفت. اطلاعات مربوطه را دیده بان انرژی این کشور در روز پنجشنبه منتشر کرد. در ماه مارس ترکیه ۲/۰۶ میلیارد مترمکعب ال ان جی وارد نموده که نشان از سهم ۵۲/۵ درصدی از سبد وارداتی این کشور دارد. رشد واردات ال ان جی ترکیه می تواند به دلیل توسعه ی تاسیسات واردات در سال های اخیر باشد. تاسیسات این کشور توان دریافت ۱۲۰ میلیون مترمکعب گاز طبیعی در روز را دارد و با توجه به افت قیمت های تکمحموله ای ال ان جی در پی افزایش عرضه جهانی، این کشور به دنبال کسب سود از این طریق می باشد و واردات از طریق خطلوله را در پایین ترین سطح خود نگه داشته است. ترکیه به ترتیب به میزان ۷۸۶ و ۳۷۰ میلیون مترمکعب ال ان جی به صورت تکمحموله از قطر و امریکا وارد نموده است. حجم واردات ال ان جی این کشور در ماه مارس رشد ۳۰۰ درصدی نسبت به مدت زمان مشابه سال پیش را نشان می دهد.

منبع: www.dailysabah.com, ۲۸ می ۲۰۲۰

افزایش رشد تولید گاز چین در ماه آوریل

تولید داخلی گاز چین در ماه آوریل ۲۰۲۰ نسبت به ماه گذشته افزایش داشته و به ۱۶/۱ میلیارد مترمکعب رسیده که تا حدودی در محدود شدن میزان تقاضا برای واردات ال ان جی نقش داشته است. تولید گاز در ماه مشابه سال قبل ۱۴/۱ میلیارد مترمکعب بوده است. براساس اعلام موسسه آماری این کشور نرخ رشد تولید در ماه های اخیر رو به افزایش بوده به طوری که در ماه آوریل ۱۴ درصد، در ماه مارس ۱۲ درصد و در ماه های ژانویه- فوریه ۱۰ درصد می باشد. در مجموع در سال ۲۰۱۹ کل تولید گاز چین به میزان ۹/۵ درصد در مقایسه با سال گذشته افزایش داشته است. شرکت دولتی پتروچاینا به علت شیوع ویروس کرونا و تاثیر شدید آن بر میزان تحویل گاز توسط خطوط لوله ای که قراردادهای آنها قبلا منعقد شده بود، در ماه مارس وضعیت فورس ماژور را اعلام نمود.

افت اخیر قیمت های نفت احتمالا انگیزه ای برای پایین نگهداشتن سطح واردات خطلوله و تغییر در احجام قراردادی و از طرف دیگر افزایش میزان واردات ال ان جی و استفاده از قیمت های پایین تکمحموله خواهد بود. چین از طریق خطلوله گاز را از میانمار، ترکمنستان، قزاقستان، ازبکستان و روسیه وارد می نماید. برخی از خریداران چینی سعی دارند تا با استفاده از وضعیت فورس ماژور، خریدهای مرتبط با قراردادهای بلندمدت را متوقف و از بازار تکمحموله خرید نمایند.

منبع: Argus, ۲۱ می ۲۰۲۰

پروژه گازپروم برای فرآوری و مایع سازی گاز طبیعی

مدیریت شرکت گازپروم مشخصات پروژه ای برای ایجاد یک مجتمع یکپارچه فرآوری و مایع سازی گاز طبیعی در منطقه لنینگراد را بررسی می نماید. این مجتمع با ۴۵ میلیارد مترمکعب در سال، بزرگ ترین ظرفیت فرآوری گاز در روسیه را خواهد داشت و از نظر تولید گاز طبیعی مایع با ظرفیت ۱۳ میلیون تن در سال، بزرگ ترین تاسیسات در شمال غربی اروپا خواهد بود. علاوه بر ال ان جی، سایر تولیدات تجاری این مجتمع شامل اتان، LPG و مقادیری از پنتان و هگزان خواهد بود.

تاکنون در خصوص طراحی اصلی پروژه و مشخصات گاز خوراک، توافق به عمل آمده است. اداره کننده عملیات پروژه مشخصات فنی برای اتصال به سیستم انتقال گاز گازپروم را ارائه نموده و پیش نویس اسناد مربوط به طراحی نیز آماده

شده است. مطالعات مهندسی مرتبط با ایجاد سایت، تکمیل شده و محل مورد نظر، برای ساخت تاسیسات، آماده شده است. از طرف دیگر اقداماتی برای جذب تامین مالی از روسیه و انستیتوهای بین‌المللی مالی، در حال انجام است. گازپروم و RusgazDobycha این پروژه را در نزدیکی Ust-Luga اجرا می‌نمایند و شرکت RusKhimAlyans اداره‌کننده عملیات پروژه خواهد بود. مجتمع مذکور گازی را فرآوری می‌کند که از میدین واقع در منطقه Nadym-Pur-Taz عرضه می‌گردد. یک تاسیسات شیمیایی هم در ارتباط با این مجتمع توسط RusgazDobycha ساخته خواهد شد. پس از فرآوری، باقیمانده گاز به سیستم انتقال گاز گازپروم وارد خواهد شد. اتان تولید شده توسط مجتمع نیز بوسیله یک تاسیسات شیمیایی، به پلی‌اتیلن‌هایی با درجات مختلف تبدیل خواهد شد. اولین خط تولید تاسیسات این مجتمع در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۳ و خط تولید دوم در سه ماهه چهارم سال ۲۰۲۴ به مدار تولید وارد خواهد شد.

منبع: Gasoil News, ۲۱ می ۲۰۲۰

ساخت ترمینال ال‌ان‌جی در لانگو چین

پتروچاینا (شرکت شبکه خطلوله نفت و گاز چین) ساخت ترمینال ال‌ان‌جی جدید ۲۰ میلیون تنی در سال را در لانگو استان شاندونگ آغاز کرده است. این ترمینال که شامل ۲۰ مخزن ذخیره‌سازی ۲۲۰ هزار مترمکعبی است، ۲۸ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی در سال را به بازارهای چین عرضه خواهد کرد. پتروچاینا انتظار دارد که فاز اول پروژه در سال ۲۰۲۳ به بهره‌برداری برسد که اولین پروژه شرکت از زمان شکل‌گیری آن در دسامبر ۲۰۱۹ است. شرکت ملی نفت چین در حال توسعه مخازن ذخیره‌سازی ال‌ان‌جی در پایانه شانگهای است و علاوه بر توسعه مخازن ذخیره‌سازی، یک خطلوله گاز ۱۵۶ کیلومتری را هم به‌عنوان بخشی از فاز سوم پروژه ال‌ان‌جی رودونگ خود در دست انجام دارد. این خطلوله به آنهویی منتهی می‌شود. شرکت پتروشیمی و شیمیایی چین به‌همراه گروه انرژی ژجیانگ در حال ساخت ترمینال ۳ میلیون تنی ال‌ان‌جی در سال در ونزو، استان ژجیانگ هستند. شرکت‌ها انتظار دارند که این ترمینال در سال ۲۰۲۱ وارد خدمات شود.

منبع: OGC, ۱۸ می ۲۰۲۰

پیوستن بندر سوهار عمان به انجمن SEA\LNG

سوهار به‌منظور ارتقاء سرمایه‌گذاری در تأسیسات سوخت‌رسانی ال‌ان‌جی و استفاده از ال‌ان‌جی به‌عنوان سوخت دریایی به SEA\LNG پیوست. SEA\LNG یک انجمن پیشرو در زمینه صنایع چند بخشی است که به‌منظور تسریع در توسعه گسترده ال‌ان‌جی ایجاد شده است. Marsa LNG، یک سرمایه‌گذاری با مشارکت TOTAL S.A و OQ است که در حال توسعه یک کارخانه ال‌ان‌جی با تکنولوژی جدید و تأسیسات سوخت‌رسانی در بندر سوهار است. مدیرعامل بندر سوهار ضمن تأکید بر اهمیت این پروژه عنوان نمود که این پروژه در عمان، ارزش و فرصت‌های شغلی جدید بوجود می‌آورد. احداث این تأسیسات، سوهار را به یکی از مراکز سوخت‌گیری کلیدی ال‌ان‌جی در مسیرهای تجارت و حمل و نقل دریایی، در کنار سایر بندرهای استراتژیک که بسیاری از آنها در حال حاضر از اعضای انجمن هستند، مانند بندر سنگاپور، تبدیل خواهد کرد.

این پروژه عرضه ال‌ان‌جی به خطوط حمل و نقل دریایی را پوشش خواهد داد. پس از اجرای محدودیت‌های جدید انتشار سولفور توسط سازمان دریایی بین‌المللی (IMO) در ژانویه ۲۰۲۰ و همچنین اهدافی که در زمینه انتشار گازهای

گلخانه‌ای توسط این سازمان برای ۲۰۳۰ و ۲۰۵۰ تنظیم شده است، تغییر از سوخت‌های رایج سنتی به ال‌ان‌جی شتاب گرفته است. بندر سوهار با توجه به موقعیت منحصر به فرد خود در خارج از تنگه هرمز و در میانه اروپا و آسیا، قابلیت تبدیل شدن به یک هاب عمده سوخت‌ساز ال‌ان‌جی در خاورمیانه را دارد. علاوه بر این، این بندر قابلیت سرویس دادن به بزرگ‌ترین کشتی‌های جهان را خواهد داشت. سرمایه‌گذاری در کشتی‌های با سوخت ال‌ان‌جی مسیری را برای آینده‌ای با کربن پایین و همچنین مزایای مهم و فوری زیست محیطی و بهداشتی در صنعت حمل و نقل فراهم می‌آورد. (لازم به ذکر می‌باشد که پروژه خطلوله صادرات گاز ایران به عمان- بندر سوهار توسط شرکت ملی نفت ایران در دست اقدام می‌باشد.)

منبع: www.lngindustry.com, ۲۰ آوریل ۲۰۲۰

دریافت مجوز ساخت خطلوله دریایی پروژه خطلوله بالتیک توسط GAS-SYSTEM

در ۷ می ۲۰۲۰، دولت سوئد ساخت خطلوله گاز بالتیک به طول ۸۵ کیلومتر را در منطقه اقتصادی انحصاری سوئد (EEZ) تصویب کرد. مجوز احداث خطلوله گاز که توسط وزارت سرمایه‌گذاری و نوآوری سوئد صادر شده به معنی اخذ مجوزهای ساخت خطلوله از تمام کشورهای است که خطلوله از آن عبور می‌نماید. پیش از این مراحل حصول به اخذ تصمیمات در این خصوص توسط کشورهای لهستان و دانمارک طی شده است. Tomasz Stepien رئیس GAZ-SYSTEM ضمن اظهار خرسندی از اخذ مجوز ساخت خطلوله از دولت سوئد، از عملکرد سریع در این خصوص تقدیر کرد و اعلام نمود تصمیم دولت سوئد، نشان از اهمیت این پروژه نه تنها برای لهستان و دانمارک بلکه برای کل اتحادیه اروپا و برای محکم‌تر شدن همکاری بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا و شاید بیشتر از همه، برای استقلال در منابع طبیعی گاز از روسیه می‌باشد.

بخش دریایی این خطلوله در دریای بالتیک، از مناطق دریایی سه کشور: دانمارک، لهستان و سوئد عبور می‌کند. طول کل مسیر دریایی تقریباً ۲۷۵ کیلومتر است. قبل از این، مقامات لهستانی و دانمارکی ساخت کلیه اجزای پروژه خطلوله بالتیک را در هر دو قسمت درون مرزی و برون مرزی خود تصویب کردند. در لهستان، مجوز ساخت‌وساز برای بخش دریایی خطلوله گاز بالتیک در ۲۲ آوریل ۲۰۲۰ صادر شد. در ۲۵ اکتبر ۲۰۱۹ نیز دانمارک، مجوز لازم برای ساخت، شامل دو بخش دریایی (یکی از ساحل تا مرز منطقه دریایی سوئد، از طریق آب‌های دانمارکی در نزدیکی جزیره بورنولم، تا مرز منطقه دریایی لهستان) را صادر نمود.

شرکت GAZ-SYSTEM، امور اجرایی احداث خطلوله دریایی را طی قراردادی در تاریخ ۳۰ آوریل ۲۰۲۰ به شرکت ایتالیایی سایپم واگذار کرد. شروع کار پروژه از نیمه دوم سال میلادی و امور اجرایی مربوط به نقاط ساحلی لهستان و دانمارک و میکرو تونل‌ها آغاز خواهد شد. همچنین پیش‌بینی می‌شود در نیمه دوم سال جاری فعالیت‌ها در دریا آغاز شده و بررسی مسیر پیش از لوله‌گذاری صورت پذیرد و کشتی‌های لوله‌گذار در بستر دریا نیمه اول سال آینده به منطقه اعزام و لوله‌گذاری در تابستان سال ۲۰۲۱ آغاز گردد. بهره‌برداری از این خطلوله برای اکتبر ۲۰۲۲ برنامه‌ریزی شده است. سال گذشته، کمیسیون اروپا، تحت (CEF) Connecting Europe Facility، ۲۱۵ میلیون یورو برای احداث خطلوله بالتیک را تصویب و اعطا کرد. پروژه خطلوله بالتیک پیش از این توسط کمیسیون اروپا چهار بار به‌عنوان "پروژه منافع مشترک" (PCI) شناخته شده و از سال ۲۰۱۳ این وضعیت را حفظ کرده است.

منبع: [world pipelines](http://worldpipelines.com), ۱۲ می ۲۰۲۰

تعلیق برنامه‌های عربستان در ورود به بازار الان‌جی

آرامکو برنامه اجاره کشتی برای حمل الان‌جی پروژه بندر آرتور در تگزاس آمریکا را به حالت تعلیق درآورد. این تصمیم پس از به تعویق افتادن تصمیم نهایی برای سرمایه‌گذاری (FID) توسط سرمایه‌گذاران اصلی پروژه اتخاذ گردید. طبق برنامه زمان‌بندی قبلی قرار بود FID این پروژه در فصل سوم سال جاری اخذ گردد اما با توجه به وضعیت فعلی بازار الان‌جی، این برنامه به سال ۲۰۲۱ موکول شده است.

آرامکو در ماه می سال ۲۰۱۹ موافقت‌نامه‌ای با شرکت Sempra Energy برای برداشت الان‌جی و مشارکت در فاز یک پروژه بندر آرتور امضا نمود و ۲۵ درصد سهم این پروژه را بدست آورد. آرامکو قصد دارد به یک بازیگر جهانی گاز تبدیل شود به همین منظور به دنبال خرج میلیاردها دلار برای خرید گاز طبیعی در جهان است. این سرمایه‌گذاری نیز با همین هدف صورت پذیرفته است. مدیرعامل وقت شرکت آرامکو در زمان عقد موافقت‌نامه با شرکت مذکور اعلام کرد این قرارداد گام بزرگی در استراتژی بلندمدت آرامکو برای تبدیل شدن به یک بازیکن برجسته جهانی الان‌جی است و می‌تواند فرصت‌های چشمگیری را در اختیار عربستان قرار دهد.

منبع: Oilprice.com، ۲۱ می ۲۰۲۰

توقف جریان گاز روسیه به اروپا از مسیر لهستان

با پایان یافتن مدت زمان قرارداد حمل و نقل گاز بین روسیه و لهستان، جریان گاز طبیعی روسیه به اروپا از طریق خطلوله یامال-اروپا متوقف شد. این قرارداد در تاریخ ۱۷ می سال جاری و پس از دو نیم دهه از عمر آن منقضی گردید که طی آن گاز روسیه از شبه جزیره یامال، از مسیر بلاروس و لهستان به آلمان منتقل می‌گردید. یک مقام لهستانی اظهار داشته است با پایان یافتن قرارداد ترانزیت گاز با روسیه، این کشور به سمت آزادسازی بازار گاز طبیعی حرکت خواهد کرد و در تلاش است تا عرضه انرژی روسیه را با واردات محموله‌های الان‌جی از ایالات متحده آمریکا جایگزین نماید. این در حالی است که انتظار می‌رود روسیه همچنان تمایل به ادامه قرارداد و ارسال گاز به مقدار قبلی داشته باشد. طبق اخبار اعلام شده با خاتمه قرارداد حمل و نقل گاز و توقف جریان گاز در خطلوله مذکور، ۸۰ درصد ظرفیت آن از تاریخ اول ژوئیه تا اول اکتبر واگذار شده و ۲۰ درصد ظرفیت باقی مانده نیز جهت حراج‌های ماهانه عرضه خواهد شد. به اعتقاد کارشناسان کاهش قابل توجه در انتقال گاز از روسیه به اروپا در درجه نخست ناشی از تقاضای پایین گاز اروپا در زمستان گرم سال گذشته و سپس به دلیل افزایش حجم ذخایر بالای گاز ذخیره شده در مخازن زیرزمینی و در نهایت کاهش تقاضای گاز در اروپا به دلیل شیوع بیماری کووید-۱۹ بوقوع پیوسته است.

منبع: Bloomberg، ۲۶ می ۲۰۲۰

ادامه برنامه‌های عظیم توسعه‌ای گاز در قطر علی‌رغم اشباع بازار

بزرگ‌ترین تولیدکننده الان‌جی در جهان قصد دارد تا ۳۰ درصد هزینه‌های خود را کاهش دهد، اما این کاهش تاثیری در برنامه‌های فعلی تولید یا توسعه شرکت قطرپترولیوم نخواهد داشت. آقای سعد الکعبی، مدیر اجرایی شرکت قطرپترولیوم و وزیر انرژی این کشور در یک جلسه آنلاین اعلام کرد همه پروژه‌های بزرگ سرمایه‌ای طبق برنامه در حال انجام است و این شرکت هزینه‌های مربوط به پروژه‌هایی که بر تولید یا تحولات آینده تاثیرگذار هستند را کاهش نمی‌دهد و تنها آن‌هایی که ضروری نیستند را کنار می‌گذارد.

قطرپترولیوم به کارکنان خود اعلام کرده است که برنامه‌های خود برای کاهش نیروی کار و سرمایه‌گذاری را بعد از تعطیلات عید فطر نهایی می‌کند. شرکت‌های معتبر نفت و گاز در سراسر جهان، در پاسخ به قیمت‌های پایین انرژی هزینه‌ها را کاهش می‌دهند. قیمت در هاب‌های گازی اروپا و ایالات متحده از حدود ۱۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در نقطه اوج سال گذشته به زیر ۱/۵۰ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو سقوط کرده است. شاخص ژاپن و کره که معیار تحویل ال‌ان‌جی در شمال آسیا می‌باشد نزدیک به ۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو معامله می‌گردد.

وی افزود قطر به دلیل تولید بسیار ارزان ال‌ان‌جی دارای مزیت رقابتی بسیار مناسبی می‌باشد و اگر فروش ال‌ان‌جی را به دلیل هزینه‌ها متوقف کند اشتباهی بزرگ در بازار مرتکب شده است. این کشور در نظر دارد از طریق یک برنامه توسعه چند مرحله‌ای، تولید ال‌ان‌جی خود را افزایش دهد. براساس برنامه اعلام شده قطر قصد دارد ظرفیت فعلی تولید ال‌ان‌جی را از ۷۷ میلیون تن به ۱۱۰ میلیون تن در سال ۲۰۲۴ و در ادامه به ۱۲۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۷ افزایش دهد. این مقام قطری بزرگان نفتی ایالات متحده همچون شورون، اکسون‌موبیل و کونکوفیلیپس را برای شرکت در جلسه مربوط به تعیین پیمانکار یک پروژه سرمایه‌گذاری مشترک که در ماه دسامبر برگزار می‌شود دعوت کرد.

منبع: Bloomberg، ۲۲ می ۲۰۲۰

ارسال ال‌ان‌جی یامال روسیه از مسیر قطب‌شمال

بزرگ‌ترین تولیدکننده ال‌ان‌جی روسیه می‌گوید که ارسال سوخت به چین را از مسیر قطب‌شمال یک ماه زودتر از زمان معمول به جهت مهار قطعه یخی که مسیر را مسدود می‌کند آغاز نموده است. این مسیر کوتاه‌ترین و ارزان‌ترین راه برای رسیدن محموله‌های یامال به آسیا می‌باشد اما معمولاً به دلیل ضخامت یخ در زمستان به مدت ۶ ماه در سال غیر قابل پیمایش است. براساس گزارش بلومبرگ، کشتی کریستوف دومارزری که یک کشتی یخ‌شکن مربوط به پروژه یامال می‌باشد و توسط Novatek PJSC راهبری می‌گردد از کارخانه تولید ال‌ان‌جی در Sabetta روسیه خارج شده و طبق گزارش ردیابی هم‌اکنون از مسیر قطب‌شمال به سمت شرق حرکت می‌کند.

آقای سرگئی بالماسوف، رئیس مرکز پشتیبانی قطب‌شمال، اعلام کرده که ماه می واقعاً زمانی غیرمعمول برای تردد در این مسیر می‌باشد و معمولاً در اواخر ماه آوریل نوبری در سخت‌ترین شرایط خود قرار دارد. شرکت Novatek با نسل جدیدی از مسیریابی و هدایت درصدد استفاده از مسیرهای طولانی‌تر و سرانجام استفاده از این مسیر برای کل سال می‌باشد که با تغییر آب‌وهوا و آب شدن یخ‌های قطب‌شمال آسان‌تر شده است. علاوه بر این ذوب شدن یخ در قطب‌شمال مسیر جدیدی را برای تجارت انرژی باز می‌کند. این مقام روسی گفته که کشتی مذکور تا ۱۱ ژوئن محموله خود را به بندر Caofeidian چین خواهد رساند. مسیر انتخابی کشتی حاکی از آن است که مسیر دریایی "Northern Sea Route" ممکن است زودتر از حالت عادی برای پیمایش باز شود. در سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹، اولین محموله‌ها از طریق این مسیر در اواخر ژوئن ارسال و در ماه ژوئیه تحویل داده شده‌اند.

منبع: Bloomberg، ۱۹ می ۲۰۲۰

گزارش ویژه: تحولات بازار جهانی گاز در سال ۲۰۱۹

۱- تولید

در سال ۲۰۱۹ تولید جهانی گاز ۳/۵ درصد افزایش یافت و به ۴۰۰۱/۲ میلیارد مترمکعب رسید. این میزان تولید ۱۳۶ میلیارد مترمکعب بیشتر از سال ۲۰۱۸ است. بیش از دو سوم این افزایش تولید متعلق به آمریکا می‌باشد. عرضه گاز در آمریکا بیش از ۱۰ درصد افزایش داشته است. دلیل اصلی این افزایش تولید، گاز همراه میادین نفتی و همچنین افزایش ظرفیت شبکه خطوط لوله بوده است. باقیمانده افزایش تولید در سال ۲۰۱۹ به‌طور عمده توسط استرالیا، چین، ایران، روسیه و مصر انجام شده است. تولید گاز در ایران تقریباً ۱۳ میلیارد مترمکعب افزایش یافت.

۲- تقاضا

تقاضای جهانی گاز در سال ۲۰۱۹، ۲/۳ درصد افزایش داشته است. علی‌رغم این افزایش میزان تقاضا در سال ۲۰۱۹ نسبت به سال ۲۰۱۸ از افزایش کمتری برخوردار بود. همانند سال ۲۰۱۸، محرک‌های اصلی تقاضا در سال ۲۰۱۹ نیز دو کشور آمریکا و چین بوده‌اند. این دو کشور به ترتیب ۳۱ و ۲۷ درصد از افزایش تقاضا در سال ۲۰۱۹ را بر عهده داشتند. کاهش رشد اقتصادی در کاهش تقاضای این دو کشور نسبت به سال ۲۰۱۸ نیز موثر بوده است. اگرچه عواملی مانند شرایط جوی و سخت‌گیری کمتر چین در سیاست جایگزینی گاز به جای زغال‌سنگ نیز اثرگذار بوده است. تقاضا همچنین در اروپا (اسپانیا و آلمان)، آسیا-اقیانوسیه (استرالیا و هند)، شمال آفریقا (الجزایر)، خاورمیانه (ایران) و کشورهای آمریکایی OECD (کانادا و شیلی) از رشد بالایی برخوردار بود.

۳- تجارت

تجارت بین‌المللی گاز در سال ۲۰۱۹ با افزایش ۳/۸ درصدی به ۹۹۲ میلیارد مترمکعب رسید. کل افزایش در تجارت گاز متعلق به افزایش در تجارت ال‌ان‌جی بوده است که نسبت به سال ۲۰۱۸ از افزایش ۱۲/۶ درصدی برخوردار بوده است. با این وجود تجارت گاز از طریق خطلوله ۴/۳ درصد کاهش داشت. مهم‌ترین تغییر در بازار تجارت جهانی گاز ورود کشور آمریکا به ۱۰ کشور بزرگ صادرکننده گاز و قرار گرفتن آن در جایگاه پنجمین صادرکننده بزرگ گاز در سال ۲۰۱۹ بوده است. این روند حاکی از رقابت‌پذیری قیمت‌های ال‌ان‌جی در مقایسه با خطلوله است که منجر به افزایش سهم ال‌ان‌جی از تجارت جهانی گاز از ۳۳ درصد در سال ۲۰۱۸ به ۳۶ درصد در سال ۲۰۱۹ شده است. حجم تجارت ال‌ان‌جی به اروپا و آسیا با ۲۲ درصد افزایش به ۲۵۹ میلیارد مترمکعب رسید این در حالی است که حجم تجارت خطلوله در اروپا با کاهش ۶/۱ درصدی، ۲۶۹ میلیارد مترمکعب بوده است.

۴- عرضه گاز در اروپا

روند کاهنده عرضه گاز از منابع داخلی اروپا در سال ۲۰۱۹ نیز ادامه یافت. این روند منجر به افزایش وابستگی اروپا به واردات گاز شده است به گونه‌ای که در سال ۲۰۱۹ این وابستگی به ۸۰ درصد عرضه گاز نسبت به ۷۷ درصد در سال ۲۰۱۸ رسیده است. واردات گاز از روسیه افزایش یافت در حالیکه واردات از الجزایر و نروژ کاهش قابل توجهی داشته است. سهم واردات ال‌ان‌جی در اروپا در این سال تقریباً دو برابر و به ۲۰ درصد رسید. مهم‌ترین عرضه کنندگان ال‌ان‌جی در بازار اروپا قطر، روسیه و آمریکا بوده‌اند. در واقع آمریکا در صادرات ال‌ان‌جی به اروپا توانست از نیجریه و الجزایر پیشی بگیرد. در مجموع روسیه توانست سهم گاز خطلوله و ال‌ان‌جی خود از بازار گاز اروپا را از ۳۶ درصد به ۳۸ درصد افزایش دهد. این

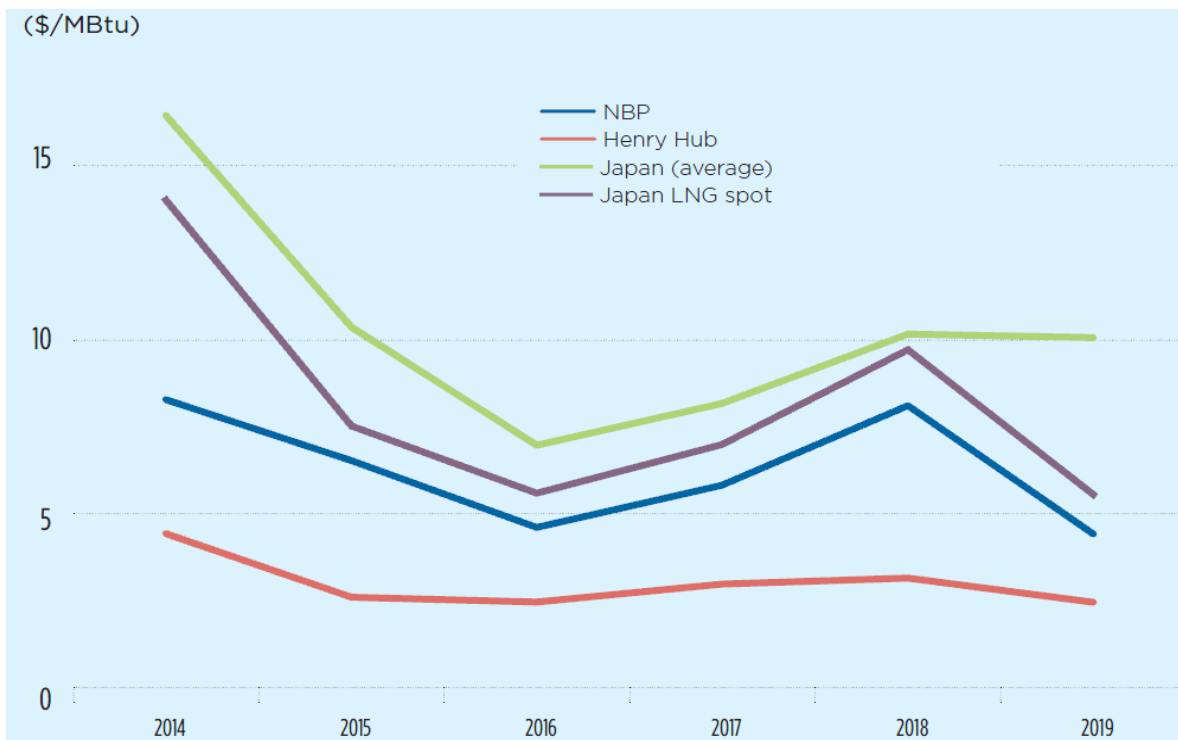

در حالی است که صادرات گاز روسیه از طریق خطلوله به اروپا کاهش داشته است اما صادرات ال ان جی آن از پروژه Yamal LNG با افزایش شدید همراه بوده است به گونه‌ای که کاهش صادرات گاز از طریق خطلوله را جبران کرده است.

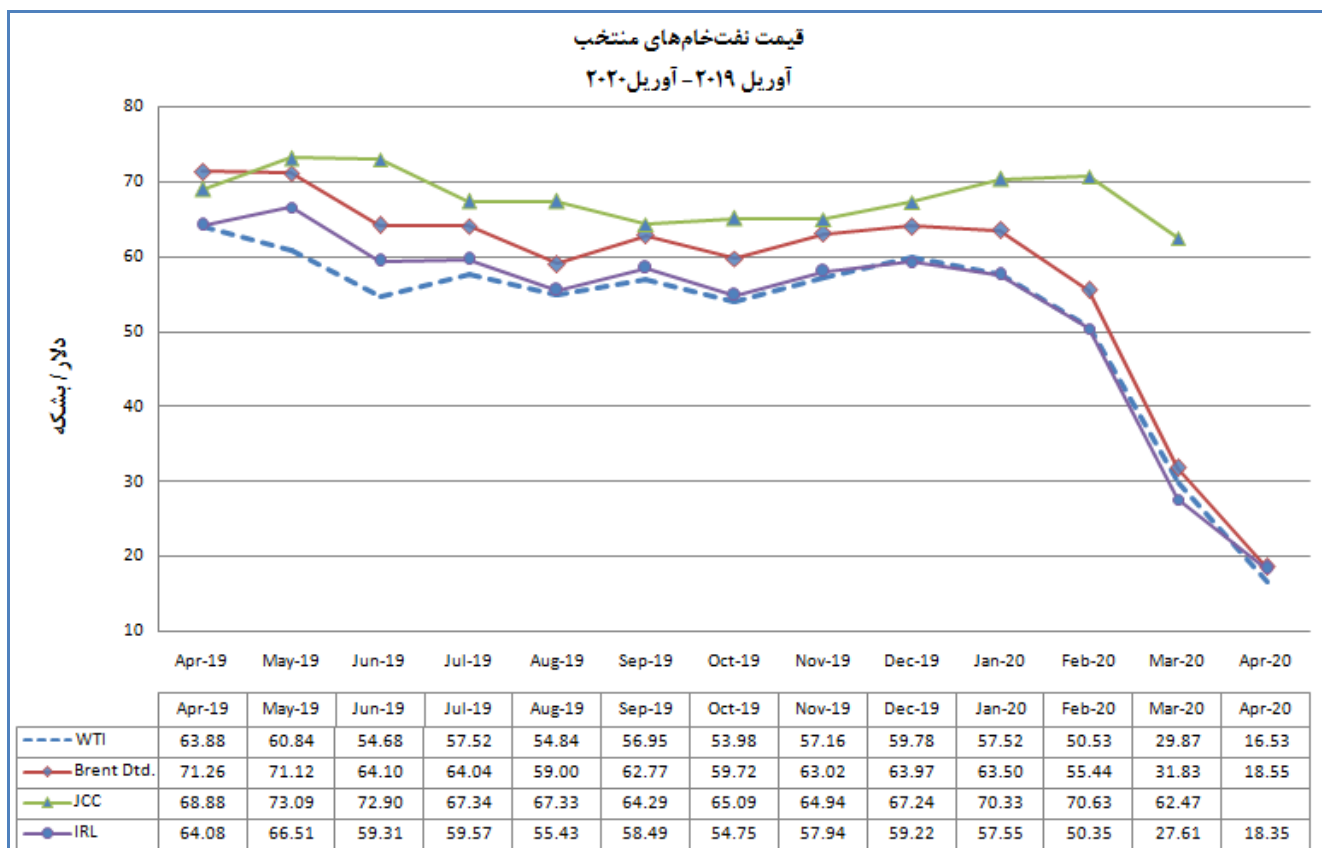
۵- قیمت

بعد از افزایش قیمت در سال ۲۰۱۸، قیمت‌های بین‌المللی گاز در سال ۲۰۱۹ کاهش داشته است. این کاهش به‌طور عمده ناشی از افزایش عرضه گاز و ال ان جی بوده است. قیمت‌های تک‌محموله ال ان جی در اروپا و آسیا بیش از ۴۰ درصد کاهش را نسبت به سال ۲۰۱۸ تجربه کرد. قیمت پایین گاز حتی در زمستان هم ادامه داشت به گونه‌ای که متوسط قیمت گاز در هاب TTF، ۴ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو بوده است. این قیمت نزدیک به پایین‌ترین قیمت رکورد در ده سال گذشته بوده است که در زمستان سال ۲۰۰۹ بعد از بحران جهانی اتفاق افتاد. در آمریکا قیمت گاز در هنری‌هاب به‌طور متوسط ۲/۵ دلار در سال ۲۰۱۹ بوده است که ۲۰ درصد پایین‌تر از قیمت‌های سال ۲۰۱۸ است. قیمت‌های نفت در سال ۲۰۱۹ ده درصد کاهش نسبت به سال ۲۰۱۸ داشته است. با این حال کاهش قیمت تک‌محموله بیشتر ناشی از افزایش عرضه ال ان جی بوده است تا کاهش قیمت نفت. این پدیده بیانگر آن است که رابطه بین قیمت ال ان جی و قیمت نفت تضعیف شده که در ادامه منجر به افزایش سهم بازار تک‌محموله از عرضه جهانی بازار گاز شده است.

روند قیمت‌های بین‌المللی گاز ۲۰۱۴-۲۰۱۹

منبع : Cedigaz

ضرایب تبدیل

	m ³ Gas	ft ³ Gas	Million Btu	Therm	G J	Kilowatt Hour	الان جی m ³	الان جی Ton
m ³ Gas	1	35.3	0.036	0.36	0.038	10.54	171×10 ⁻⁵	725×10 ⁻⁶
ft ³ Gas	2.83×10 ⁻²	1	102×10 ⁻⁵	102×10 ⁻⁴	108×10 ⁻⁵	0.299	5×10 ⁻⁵	2×10 ⁻⁵
Million Btu	27.8	981	1	10	1.054	292.7	0.048	192×10 ⁻⁴
Therm	2.78	98.1	0.1	1	105.448×10 ⁻³	2927	48×10 ⁻⁴	192×10 ⁻⁵
GJ	26.3	930	0.95	9.5	1	277.5	0.045	0.018
Kilowatt Hour	949×10 ⁻⁴	3.3	3415×10 ⁻⁶	34.18×10 ⁻³	36×10 ⁻⁴	1	162×10 ⁻⁶	65×10 ⁻⁶
الان جی m ³	584	20631	21.04	210.4	22.19	6173	1	0.405
الان جی Ton	1379	48690	52	520	54.8	15222	2.47	1

منبع: Energy Intelligence Group

همکاران این شماره: خانم‌ها: تمیزی - برکه - پهلوانی - مظفری

آقایان: منصور کیایی - بهشتی - سیاهی - قنبری - اکبری - اکبر نژاد